

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Opolu

LOP- 4101-003-03/2014
P/14/086

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Opolu
ul. Krakowska 28, 45-075 Opole
T +48 77 449 70 00, F +48 77 449 70 44
lop@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/086 - Ochrona powietrza przed zanieczyszczeniami
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontroler	Edward Wrzeszcz, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr 89244 z dnia 24 marca 2014 r. (dowód: akta kontroli, str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Głubczycach ¹ , 48-100 Głubczyce, ul. Niepodległości 14
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jan Krówka, Burmistrz Głubczyc ² (dowód: akta kontroli, str. 3-6)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna	Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie ³ uwzględnienie problematyki ochrony powietrza w dokumentach planistycznych Gminy ⁴ oraz pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, realizację zadań określonych w Programie Ochrony Powietrza dla strefy głubczycko-prudnickiej ⁵ oraz aktywność Gminy w podejmowaniu działań sprzyjających poprawie jakości powietrza.
Uzasadnienie oceny ogólnej	Problematyka ochrony powietrza przed zanieczyszczeniami została uwzględniona w dokumentach planistycznych Gminy oraz w decyzjach o warunkach zabudowy i w decyzjach o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. W dokumentach planistycznych rzetelnie zdiagnozowano przyczyny zanieczyszczenia powietrza oraz określone zostały działania prewencyjne mające na celu ograniczenie stopnia jego zanieczyszczenia, głównie poprzez likwidację tzw. niskiej emisji w sektorze komunalnym i emisji ze źródeł komunikacyjnych. W ww. decyzjach zostały ujęte wymagania dotyczące ochrony powietrza przed zanieczyszczeniami, jednakże zdaniem NIK, miały one jedynie ogólny charakter. Pomimo podjęcia przez Gminę realizacji kierunkowych działań określonych w POP z 2010 r., głównie w sferze likwidacji tzw. niskiej emisji, stan powietrza na jej obszarze nie uległ zasadniczej poprawie. Powyższe spowodowane było emisją zewnętrzną z obszaru aglomeracji przemysłowych Kędzierzyna-Koźla i Zdieszowic, stanowiącą główne źródło zanieczyszczenia powietrza. Pozytywną ocenę realizacji zadań POP z 2010 r. uzasadniają działania Gminy polegające na zmianie źródeł ogrzewania budynków i lokali gminnych (z węgla na gaz lub energię elektryczną), modernizacji kotłowni lokalnych i systemów grzewczych, termomodernizacji budynków i modernizacji ciągów komunikacyjnych, jak też skuteczne pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania kosztów realizacji niektórych zadań. W Gminie nie ustanowiono programu osłonowego zapewniającego dopłaty do

¹ Dalej: Urząd.

² Dalej: Burmistrz (pełniący tę funkcję od dnia 7 lutego 2008 r.).

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁴ Strategia Rozwoju Gminy; Program ochrony środowiska; Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy; Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe miasta i gminy Głubczyce; planach miejscowych zagospodarowania przestrzennego.

⁵ Uchwała Nr L/513/2010/2010 z dnia 9 listopada 2010 r. (Dz. Urz. Woj. Opolskiego z 2011 r. Nr 19, poz. 240), dalej: POP z 2010 r.

wyższych cen nośników energii, po wymianie paleniska węglowego na inny rodzaj ogrzewania (np. gazowe, olejowe, ciepło sieciowe), mogącego stanowić zachętę do likwidacji palenisk węglowych, głównie w budynkach i mieszkaniach prywatnych.

Stwierdzone w wyniku kontroli nieprawidłowości dotyczyły:

- nierealizowania zadań z zakresu edukacji ekologicznej i reklamy w celu poprawy jakości powietrza, pomimo że zadania takie zostały wyznaczone Gminie do realizacji w POP z 2010 r.,
- nierzetelnej realizacji obowiązku wynikającego z art. 379 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*⁶, polegającego na sprawowaniu kontroli przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska w szczególności w zakresie spalania odpadów w piecach do ogrzewania budynków, ze względu na przeprowadzenie w latach 2008-2013 tylko 11 takich kontroli,
- nierealizowania przez Burmistrza, w latach 2012-2014, obowiązków sprawozdawczych związanych z realizacją POP z 2010 r., polegających na przekazywaniu Marszałkowi Województwa na koniec lutego za rok poprzedni, rocznych raportów o zmianach w zakresie układu komunikacyjnego, wykonywanych pomiarach ruchu na terenie miasta, zakresie ograniczenia niskiej emisji komunalno-bytowej oraz o realizacji POP w obszarze ograniczenia emisji komunikacyjnej. Burmistrz zaniechał również przekazywania Sejmikowi Województwa Opolskiego sprawozdania o wdrożonych działaniach, w celu realizacji zadań wynikających z POP z 2010 r.

III. Wyniki kontroli

1. Problematyka ochrony powietrza w dokumentach planistycznych Gminy

Opis stanu
faktycznego

1.1. Uchwałą Nr XX/263/2001 z 28 lutego 2001 r. Rada Miejska w Głubczycach przyjęła dokument pn. *Strategia rozwoju gminy Głubczyce*⁷. W dokumencie tym zadeklarowano, że misją gminy Głubczyce jest stworzenie ośrodka nowoczesnego rolnictwa, usług i turystyki, a priorytetem jej rozwoju jest zwiększenie atrakcyjności gospodarczej gminy Głubczyce oraz poprawa jakości życia mieszkańców. W zakresie odnoszącym się do ochrony powietrza wskazano, że jednym z celów operacyjnych jest dbałość o stan środowiska naturalnego, w tym, m.in. ochrona powietrza. W *Strategii* podkreślono, że słabą stroną Gminy jest system ogrzewania budynków i że konieczne są działania promujące wymianę czynnika grzewczego oraz docieplanie budynków.

(dowód: akta kontroli, str. 7-17)

1.2. *Program ochrony środowiska*⁸ został przyjęty przez Radę Miejską uchwałą Nr IV/30/07 z 18 stycznia 2007 r., a następnie zaktualizowany uchwałą Nr XLII/383/10 z 25 marca 2010 r. Problematyka ochrony powietrza, przeciwdziałania zmianom klimatu i wykorzystania energii odnawialnej została ujęta w pkt. 3.3.3. *Gminnego Programu* z 2007 r. oraz w pkt. 9.2 - Jakość powietrza, *Gminnego Programu* z 2010 r. W obu ww. dokumentach przedstawiona została charakterystyka Gminy pod względem zanieczyszczenia powietrza, ze wskazaniem jego źródeł i skali (głównie sektor komunalny i komunikacyjny), a także koniecznych działań prewencyjnych mających na celu ograniczenie stopnia zanieczyszczenia powietrza, głównie poprzez eliminowanie lokalnych źródeł grzewczych, zmian w układzie transportowym (modernizacja dróg) i zwiększenie udziału komunikacji zbiorowej w transporcie osobowym. Zaakcentowano także znaczenie promocji i wspierania rozwoju odnawialnych źródeł energii. Powyższe kierunki działań (szczególnie po aktualizacji *Gminnego Programu* dokonanej w marcu 2010 r.), były spójne z kierunkami działań wynikającymi z dokumentów uchwalonych później przez Sejmik Województwa Opolskiego, tj. *POP z 2010 r.* oraz *Programu ochrony powietrza dla strefy opolskiej, ze względu na przekroczenia poziomów dopuszczalnych pyłu PM10, pyłu PM2,5*

⁶ Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 ze zm.

⁷ Dalej: *Strategia*.

⁸ Dalej: *Gminny Program*.

oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu wraz z planem działań krótkoterminowych⁹. Spójność ta dotyczyła m.in. kierunków działań na rzecz poprawy powietrza, polegających w szczególności na ograniczeniu źródeł tzw. „niskiej emisji” (emisji powierzchniowej komunalno-bytowej), emisji liniowej (komunikacyjnej), a także promocji i wspierania rozwoju odnawialnych źródeł energii.

(dowód: akta kontroli, str. 18-92)

1.3. Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe miasta i gminy Głubczyce został przyjęty przez Radę Miejską 25 kwietnia 2002 r.¹⁰, a następny - uchwałą Rady Miejskiej z 20 grudnia 2012 r.¹¹

W obu tych dokumentach uwzględniono konieczność poprawy jakości powietrza. Na podstawie analiz istniejącego stanu emisji zanieczyszczeń powietrza zawarto wnioski, że planowane zmiany systemu zaopatrzenia w ciepło miasta i gminy Głubczyce są pożądane, a poprawę jakości powietrza uzyska się m.in. poprzez modernizację części kotłowni lokalnych opalanych węglem (kotły węglowe zostaną zastąpione kotłami na paliwo gazowe lub olejowe) oraz zastąpienie 25% indywidualnych źródeł ciepła opalanych węglem, źródłami opalnymi gazem ziemnym lub olejem opałowym. W dokumentach tych podkreślono także, że pozytywny wpływ na jakość powietrza będzie miał fakt, że nowe obiekty na terenie miasta i gminy będą wyposażone w nowoczesne, wysokowydajne źródła ciepła opalane głównie gazem ziemnym lub olejem opałowym.

(dowód: akta kontroli, str. 93-111)

1.4. Na terenie Gminy obowiązywało studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla gminy Głubczyce przyjęte przez Radę Miejską uchwałą Nr XXI/251/96 z 3 października 1996 r. Odrębne studium opracowano dla miasta Głubczyce i obowiązywało ono na podstawie uchwały Rady Miejskiej Nr XXVII/315/97 z 26 czerwca 1997 r. Jedynie w studium opracowanym dla miasta, w części wskazującej *Problemy wymagające rozwiązania*, zawarto zapis odnoszący się do jakości powietrza, który dotyczył przebudowy i promocji zmian w infrastrukturze technicznej w zakresie ogrzewania budynków (promowanie wymiany czynnika grzewczego z paliwa stałego na płynne i gazowe - w szczególności rozwiązań kompleksowych).

(dowód: akta kontroli, str. 112-120)

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego miasta Głubczyce uchwalonych przez Radę Miejską 17 października 2006 r. (uchwała Nr XXXVI/443/2006) i 23 września 2009 r. (uchwała Nr XXXV/311/09) zawarto zapisy dotyczące ochrony powietrza w następującym brzmieniu: *nakazuje się spełnienie warunków w zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza zgodnie z przepisami szczegółowymi; nakazuje się stosowanie paliw ekologicznych (o niskiej zawartości związków siarki) w zabudowie mieszkaniowej i usługowej; dla obszarów projektowanej działalności gospodarczej i przemysłowej nakazuje się hermetyzację procesów technologicznych ograniczających emisję zanieczyszczeń*.

(dowód: akta kontroli, str. 121-123)

Na terenie wiejskim Gminy Głubczyce obowiązywało 10 miejscowych planów (punktowych) zagospodarowania przestrzennego. Spośród trzech ostatnio uchwalonych przez Radę Miejską takich planów¹², w dwóch znalazły się postanowienia odnoszące się do ochrony powietrza nakazujące spełnienie warunków w zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza, w tym hermetyzację procesów technologicznych ograniczających emisję zanieczyszczeń (dot. Zakładu Urządzeń Grzewczych „Elektrometr” oraz parku wiatrowego „Zopowy”). W przypadku trzeciego z tych planów, postanowienia mogące wpływać na poprawę jakości powietrza nie zostały ujęte, ponieważ jak wskazano w prognozie oddziaływania na

⁹ Uchwała Nr XXXIV/417/2013 r. z dnia 25 października 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Opolskiego z 2013 r., poz. 23670), dalej: POP z 2013 r.

¹⁰ Uchwała Nr XXVIII/341/02 z dnia 25 kwietnia 2002 r. w sprawie założeń do planu zaopatrzenia gminy w ciepło, energię elektryczną, paliwa gazowe.

¹¹ Uchwała Nr XXXII/248/2012 w sprawie uchwalenia „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną, paliwa gazowe miasta i gminy Głubczyce”.

¹² Uchwała Nr XX/249/04 z dnia 28 października 2004 r., Nr XXIII/208/08 z dnia 18 września 2008 r. oraz Nr XXVIII/213/12 z dnia 26 września 2012 r.

środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego *Na etapie eksploatacji elektrowni nie wystąpi emisja zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego w postaci gazów, pyłów lub odorów.*

(dowód: akta kontroli, str. 124-137)

Ostatnich (do dnia kontroli) 10 decyzji o warunkach zabudowy zostało wydanych przez Burmistrza w okresie od 19 listopada 2013 r. (KI.6730.44.4.2013.PB) do 7 marca 2014 r. (KI.6730.66.4.2013.PB). We wszystkich tych decyzjach, zawarto następujący zapis: *zapewnić ochronę przed zanieczyszczeniem powietrza, wody i gleby lub obowiązują wymogi określone w art. 5 Prawa budowlanego* (obliguje on m.in. do zapewnienia warunków ochrony środowiska - ust. 1 pkt 1 lit. d i odpowiedniej charakterystyki energetycznej budynku oraz racjonalizacji użytkowania energii - ust. 1 pkt 1 lit. f). Ponadto w czterech decyzjach: Nr KI.6730.52.4.2013.PB; Nr KI.6730.49.5.2013.PB; Nr KI.6730.61.4.2013.PB; Nr KI.6730.69.4.2013.2014.PB wskazano, że: *budynek i jego instalacje grzewcze, wentylacyjne i klimatyzacyjne powinny być zaprojektowane i wykonane w taki sposób, aby ilość energii cieplnej potrzebnej do użytkowania budynku zgodnie z jego przeznaczeniem można było utrzymać na racjonalnie niskim poziomie.*

(dowód: akta kontroli, str. 138-170)

We wszystkich 6 wydanych w 2013 r. przez Burmistrza decyzjach o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego (w roku 2014 do dnia zakończenia kontroli nie wydano jeszcze takich decyzji), w zakresie odnoszącym się do ochrony powietrza przed zanieczyszczeniami, zamieszczony został zapis: *Obowiązują wymogi określone w art. 5 Prawa budowlanego.*

(dowód: akta kontroli, str. 171-185)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Realizacja zadań określonych w programach ochrony powietrza i planach działań krótkoterminowych

Opis stanu
faktycznego

2.1. W okresie objętym kontrolą dla Gminy Głubczyce obowiązywały dwa POP uchwalone przez Sejmik Województwa Opolskiego w 2010 r. i 2013 r. POP z 2010 r. został sporządzony ze względu na przekroczenia poziomu dopuszczalnego, powiększonego o margines tolerancji, dla pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu atmosferycznym.

W odróżnieniu od POP z 2013 r., który zawierał konkretne zadania dla Burmistrza Głubczyc, POP z 2010 r. określał (w pkt. 13.5), jedynie podstawowe kierunki i zakres działań niezbędnych do przywrócenia standardów jakości powietrza w zakresie PM10 oraz jedno konkretne zalecenie (w tabeli 30 na str. 192) o treści: *Zwiększenie częstotliwości sprzątania ulic na mokro, zwłaszcza w okresie bezdeszczowym, w obszarze z przekroczonym poziomem dopuszczalnym pyłu zawieszonego PM10.*

W Programie tym Sejmik Województwa nie określił wskaźników produktu (tj. zakresu rzeczowego działań naprawczych) oraz rezultatu (wymagany efekt ekologiczny). Podkreślono natomiast, że likwidacja indywidualnych palenisk węglowych ma priorytetowe znaczenie, ponieważ odpowiadają one głównie za przekroczenie wartości normatywnych pyłu zawieszonego.

(dowód: akta kontroli, str. 48-52, 58-59)

W latach 2011-2013, w zakresie wynikającym z kierunków działań określonych w POP z 2010 Gmina zrealizowała następujące zadania:

- 1) w zakresie ograniczenia emisji powierzchniowej (niskiej) - rozbudowa centralnych systemów zaopatrywania w energię ciepłą (prowadzone były prace studialne, jednak ze względów ekonomicznych odstąpiono od realizacji projektu); zmiana paliwa na inne (doprowadzono do zmiany paliwa w 5 obiektach użyteczności publicznej,

w 7 kotłowniach lokalnych, w 7 mieszkaniach komunalnych¹³ i w 51 mieszkaniach we wspólnotach mieszkaniowych¹⁴); termomodernizacja budynków (trzy obiekty użyteczności publicznej¹⁵, 55 dociepleń ścian budynków, 11 dociepleń dachów lub stropodachów i 34 wymian drzwi i okien na klatkach schodowych);

(dowód: akta kontroli, str. 186-201)

- 2) w zakresie ograniczenia emisji liniowej (komunikacyjnej) - bieżąca modernizacja i remont dróg (zrewitalizowano centrum miasta¹⁶, zbudowano obwodnicę Zubrzyc¹⁷, przebudowano ul. Opawską, Morawską, Kościuszki i Gdańską¹⁸); stosowanie przy modernizacji dróg i parkingów materiałów i technologii gwarantujących ograniczenie emisji pyłu podczas eksploatacji (parking na ul. Wrocławskiej); okresowe oczyszczanie i polewanie dróg (na zadanie to wydatkowano w poszczególnych latach odpowiednio, w: 2011 r. - 320 tys. zł, 2012 r. - 348 tys. zł i 2013 r. - 309 tys. zł). W ww. okresie nie realizowano zadania polegającego na budowie ścieżek rowerowych;

(dowód: akta kontroli, str. 194, 202-207)

- 3) w zakresie ograniczenia emisji z istotnych¹⁹ źródeł punktowych - ograniczenie wielkości emisji pyłu poprzez podnoszenie sprawności procesów produkcji energii (zmodernizowano instalację gazową w Miejskim Ośrodku Kultury); zmiana paliwa na inne o mniejszej zawartości popiołu (jak w ppkt 1); stosowanie odnawialnych źródeł energii (Gmina wyznaczyła tereny pod lokalizację dwóch farm wiatrowych; w DPS Klisino, Radynia i Głubczyce zastosowano instalacje solarne jako dodatkowe źródła energii);

(dowód: akta kontroli, str. 186a-188)

- 4) w zakresie planowania przestrzennego - uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego sposobu zabudowy i zagospodarowania terenu umożliwiającego ograniczenie emisji pyłu PM10 (stosowne zapisy w tym względzie były ujmowane w ww. dokumentach planistycznych Gminy).

(dowód: akta kontroli, str. 7-185)

2.2. POP z 2010 r. nie zawierał planu działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 91 ust. 1 i 2 *Prawa ochrony środowiska*. Działania takie ujęte zostały natomiast w POP z 2013 r.

(dowód: akta kontroli, str. 44-92)

2.3. POP z 2010 r. nie zakładał opracowania przez Gminę Głubczyce Programu Ograniczenia Niskiej Emisji²⁰. Obowiązek tak wynikał natomiast z POP z 2013 r., gdzie termin opracowania Programu, jako działanie krótkoterminowe, wyznaczono na 2014 r. Według POP szacunkowy średni koszt działań naprawczych w ramach PONE określony został na kwotę 20 tys. zł, a jako źródło ich finansowania wskazano środki własne Gminy oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej²¹.

(dowód: akta kontroli, str. 208-209)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że do dnia 22 kwietnia 2014 r. w Urzędzie nie podjęto działań związanych z przygotowaniem PONE. Naczelnik Wydziału Komunalno-Inwestycyjnego Urzędu wyjaśnił, że powyższe wynikało z konieczności realizacji zaplanowanych na I półrocze 2014 r. zadań związanych ze zmianą regulaminu utrzymania czystości i porządku w Gminie. Natomiast zadanie dotyczące PONE jest przewidziane do realizacji w II półroczu br.

¹³ W latach 2008-2010 zmiana ta objęła 21 mieszkań komunalnych.

¹⁴ Dane za okres lat 2008-2013.

¹⁵ W obiektach Miejskiego Ośrodka Kultury, Urzędu Miejskiego i Szkoły Podstawowej nr 2 w Głubczycach.

¹⁶ Ogólny koszt: 3 575 tys. zł, w tym 1 561 tys. stanowiło dofinansowanie środkami Unii Europejskiej.

¹⁷ Ogólny koszt: 3 529 tys. zł, w tym 1 921 tys. stanowiło dofinansowanie środkami Unii Europejskiej.

¹⁸ Ogólny koszt: 2 141 tys. zł, w tym 1 253 tys. stanowiło dofinansowanie środkami Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych, a 170 tys. zł stanowiły środki pochodzące z Agencji Nieruchomości Rolnych.

¹⁹ POP nie definiuje pojęcia „istotnych”. Zdaniem NIK należy przez to rozumieć takie źródło, które ma znaczący wpływ na emisję zanieczyszczeń do powietrza, np. miejska lub osiedlowa kotłownia, zakład przemysłowy.

²⁰ Dalej: PONE.

²¹ Dalej: WFOŚiGW.

2.4. W Gminie nie wprowadzono programu osłonowego zapewniającego dopłaty do wyższych cen nośników energii po wymianie paleniska węglowego na inny rodzaj ogrzewania (np. gazowe, olejowe, ciepło sieciowe).

Naczelnik Wydziału Komunalno-Inwestycyjnego Urzędu wyjaśnił, że kwestia tzw. programu osłonowego była przedmiotem analizy prowadzonej na poziomie kierowanego Wydziału. Uznano jednak, że przyjęcie przez Radę Gminy takiego programu wiązałoby się z koniecznością zapewnienia znacznych środków finansowych na jego realizację, co znacząco obciążałoby i tak ograniczone środki budżetowe Gminy.

(dowód: akta kontroli, str. 210-222)

2.5. Zasadniczym źródłem finansowania poszczególnych rodzajów działań naprawczych były środki własne Gminy, w tym otrzymywane z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska, środki WFOŚiGW w Opolu oraz środki europejskie. Działania naprawcze polegające na zmianie źródła energii w obiektach komunalnych Gminy zostały sfinansowane głównie środkami własnymi Gminy, w 4 przypadkach przy dofinansowaniu środkami WFOŚiGW²², a w 1 przypadku środkami Unii Europejskiej²³. Natomiast działania naprawcze odnoszące się do komunalnych lokali mieszkalnych, oczyszczania i polewania dróg były sfinansowane ze środków własnych Gminy. Według danych szacunkowych łączne koszty realizacji w latach 2011-2013 POP z 2010 r. wyniosły 10 423 tys. zł, w tym związane: z remontami dróg – 7 045,5 tys. zł; zmianą źródeł ogrzewania – 1 141,2 tys. zł, termomodernizacją budynków – 2 236,4 tys. zł. Naczelnik Wydziału Komunalno-Inwestycyjnego Urzędu oświadczył, że jego zdaniem zasady dofinansowania zadań Gminy przez WFOŚiGW są dla Gminy jasne i zrozumiałe, co po spełnieniu określonych warunków umożliwia uzyskanie dofinansowania na realizację zadań w zakresie ochrony środowiska.

(dowód: akta kontroli, str. 186-188a, 194, 202-207, 223)

2.6. W latach 2008-2013, z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska, na rachunek gminnego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej (do 25 marca 2010 r.) oraz na rachunek dochodów Gminy (od 9 lipca 2010 r.) wpłynęły środki finansowe w łącznej kwocie 1 821 601,40 zł, w tym w poszczególnych latach: 2008 - 247 811,99 zł; 2009 - 261 445,21 zł; 2010 - 333 601,60 zł; 2011 - 365 046,97 zł; 2012 - 392 951,80 zł, a w 2013 - 220 743,83 zł.

Na podstawie sprawozdań OŚ-4g²⁴ ustalono, że w latach 2008-2013 z otrzymanej kwoty ogółem 1 821 601,40 zł, na przedsięwzięcia z zakresu ochrony powietrza Gmina wydatkowała 1 tys. zł (w 2009 r. na funkcjonowanie stacji pomiaru powietrza zlokalizowanej w Głubczycach).

Naczelnik Wydziału Komunalno-Inwestycyjnego Urzędu wyjaśnił, że ww. środki były przeznaczone przede wszystkim na realizację „małych” zadań związanych z ochroną środowiska (w zasadzie do 20 tys. zł), tj. np. na likwidację dzikich wysypisk śmieci, edukację ekologiczną, dotacje dla podmiotów nie należących do sektora finansów publicznych. Natomiast zadania związane z ochroną powietrza były realizowane i finansowane jako wyodrębnione zadania w budżecie Gminy, na które niejednokrotnie, obok środków własnych, uzyskano także środki zewnętrzne, np. z WFOŚiGW, środki europejskie.

(dowód: akta kontroli, str. 224-256)

2.7. Rada Miejska nie ustaliła zasad udzielania dotacji celowych na zadania dotyczące ochrony powietrza. W okresie kontroli Gmina nie udzielała dotacji osobom fizycznym i prawnym na inwestycje w zakresie ochrony powietrza. Naczelnik Wydziału Komunalno-Inwestycyjnego Urzędu wyjaśnił, że już w 2011 r. przygotował stosowny projekt regulaminu zasad udzielania dotacji na wymianę źródeł ciepła w celu ograniczenia zanieczyszczeń do powietrza na terenie Gminy Głubczyce oraz projekt dotacji na montaż instalacji solarnych. Jednakże projekty te nie zostały skierowane do Rady Miejskiej, ponieważ w tym samym czasie przygotowano także i uchwalono przez Radę Miejską dwa inne projekty z zakresu

²² Dotyczy obiektów Szkoły Podstawowej nr 2 (50 tys. zł), Urzędu Miejskiego - budynek główny i budynek USC (według umowy do 100 tys. zł), Zarządu Oświaty, Kultury i Sportu (89,1 tys. zł).

²³ Dotyczy obiektu Miejskiego Ośrodka Kultury (1 559,4 tys. zł)

²⁴ Za lata 2008 i 2009 sprawozdanie z gospodarowania gminnym funduszem ochrony środowiska i gospodarki wodnej, a za lata 2010-2013 z gospodarowania dochodami budżetu gminy pochodzącymi z opłat i kar środowiskowych przeznaczonymi na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

ochrony środowiska (dotyczący dofinansowania budowy przydomowych oczyszczalni ścieków lub szczelnych zbiorników bezodpływowych oraz wymiany pokryć dachowych zawierających azbest), których uchwalenie stanowiło znaczące obciążenie finansów Gminy.
(dowód: akta kontroli, str. 210, 257)

2.8. W okresie objętym kontrolą Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu nie przeprowadził w Urzędzie kontroli w zakresie realizacji zadań przewidzianych w POP z 2010 r. Problematyka ochrony powietrza przed zanieczyszczeniami nie była także przedmiotem kontroli wewnętrznej oraz innych zewnętrznych organów kontroli.
(dowód: akta kontroli, str. 258-259)

2.9. Do czasu przyjęcia przez Sejmik Województwa Opolskiego POP z 2010 r. Gmina realizowała zadania w zakresie ochrony powietrza m.in. w oparciu o Program Ochrony Środowiska uchwalony przez Radę Miejską uchwałą Nr IV/30/07 z 18 stycznia 2007 r., ukierunkowane na ograniczenie emisji zanieczyszczeń z sektora komunalnego i komunikacyjnego, a także wykorzystanie energii odnawialnej. I tak w latach 2008-2010 zrealizowano m.in. następujące działania naprawcze:

- 2008 r.: przeprowadzono termomodernizację budynku głównego Zespołu Szkół w Lisiećcach oraz remont kotłowni w Szkole Podstawowej nr 1 w Głubczycach; wykonano instalację gazową do ogrzewania świetlicy wiejskiej w Gołuszowicach oraz 6 przyłączy gazowych do budynków w Głubczycach. Przeprowadzono również remont częściowy ubytków na drogach na powierzchni 51 102 m², a także oczyszczano i polewano drogi (łączy koszt 327,7 tys. zł);
- 2009 r.: przeprowadzono termomodernizację budynku Szkoły Podstawowej nr 2 w Głubczycach; dokonano wymiany kotłów oraz przeprowadzono remont układu technologicznego w kotłowni w Gimnazjum nr 1 w Głubczycach; zbudowano gazociąg oraz 3 przyłącza w Gołuszowicach i przyłącza w Gadzowicach; wykonano 14 przyłączy gazowych do budynków w Głubczycach; przeprowadzono remont częściowy ubytków na drogach na powierzchni 31 958 m², a także oczyszczano i polewano drogi (łączy koszt 340,7 tys. zł);
- 2010 r.: wybudowano gazociąg wraz z przyłączeniami w Gołuszowicach; zbudowano dwie farmy wiatrowe wraz z liniami elektrycznymi oraz park elektrowni wiatrowej w miejscowości Zopowy; zbudowano ścieżki rowerowe Głubczyce - Głubczyce Sady; przeprowadzono termomodernizację obiektów Domu Pomocy Społecznej²⁵ w Klisinie, Zespołu Szkół Mechanicznych w Głubczycach, Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Głubczycach oraz Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Głubczycach. Zmodernizowano instalacje c.o. przy ul. Bałuckiego 4 i ul. Dworcowej 6 w Głubczycach (z węglowej na instalację gazową i elektryczną). Dokonano również zmiany rodzaju paliwa do ogrzewania z węgla kamiennego, na ekogroszek (w DPS w Klisinie i Zespole Szkół Ogólnokształcących w Głubczycach), oleju opałowego (w Filii DPS w Radyni); gaz (w Zespole Szkół Mechanicznych w Głubczycach, SP ZOZ Szpitalu Powiatowym w Głubczycach i Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Głubczycach). Ponadto zmodernizowano ul. Kochanowskiego w Głubczycach i rozpoczęto budowę obwodnicy Zubrzyc. Przeprowadzono również remont częściowy ubytków na drogach na powierzchni 18 475 m² oraz oczyszczono i polewano drogi (łączy koszt 362 tys. zł).

W okresie od 1 stycznia 2008 r. do czasu przyjęcia POP z 2010 r. Marszałek Województwa Opolskiego nie przekazywał Gminie zaleceń w zakresie realizacji zadań służących ochronie powietrza.

(dowód: akta kontroli, str. 54-56, 186-201)

2.10. W okresie objętym kontrolą jakość powietrza na terenie miasta i gminy Głubczyce nie uległa poprawie. Wyniki pomiarów prowadzonych w stacji automatycznej zlokalizowanej w Głubczycach przy ul. Kochanowskiego wykazały, że: dopuszczalny poziom stężenia średniorocznego pyłu zawieszonego PM₁₀ (40,0 µg/m³) został przekroczony w 2010 r. (44,30 µg/m³) i w 2011 r. (41,90 µg/m³). Jednak w pozostałych latach, tj. w 2012 r.

²⁵ Dalej: DPS.

(37,50µg/m³) i 2013 r. (38,00µg/m³) był on wyższy od poziomu z lat 2008-2009 (wynoszącego odpowiednio 35,40µg/m³ i 31,60µg/m³). Liczba dni, w których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnego poziomu stężeń 24-godzinnych PM10, za wyjątkiem 2009 r. (34 dni), przekraczała dopuszczalną wartość (35 dni), gdyż wynosiła: 45 dni w 2008 r., 88 dni w 2010 r., 65 dni w 2011 r., 44 dni w 2012 r. oraz 49 dni w 2013 r.

Według POP z 2010 r. w Głubczycach, za przekroczenia poziomów dopuszczalnych stężeń pyłu zawieszonego PM10 odpowiedzialna jest przede wszystkim emisja napływowa. Poza powyższym stwierdzeniem - POP z 2010 r. nie określa procentowo, ani też w żaden inny sposób, udziału emisji napływowej w poziomie zanieczyszczenia powietrza.

W całym okresie objętym kontrolą poziom docelowy stężenia średniorocznego B(a)P - benzo(a)pirenu wynoszący 1,0 ng/m³,³ był znacznie przekroczony i wynosił w latach 2008-2013 odpowiednio: 3,6; 5,6; 14,6; 11,7; 8,9 i 10,0 ng/m³.

(dowód: akta kontroli, str. 260-261)

2.11. W sprawie najistotniejszych barier utrudniających poprawę jakości powietrza na terenie Gminy, w tym realizacji zadań określonych w POP, Burmistrz Głubczyc stwierdził, że: *Gmina Głubczyce ze względu na swoje usytuowanie w Bramie Morawskiej narażona jest na podwyższony stopień zanieczyszczeń. Na terenie Gminy Głubczyce nie występują duże przedsiębiorstwa mające wpływ na podwyższenie zanieczyszczenia. W związku z powyższym główną przyczyną zanieczyszczenia powietrza na terenie naszej gminy są zanieczyszczenia napływające z terenów gmin sąsiednich, tj. Kędzierzyna-Koźła, Zdzeszowic jak również z Republiki Czeskiej oraz fakt, że skałą macierzystą gleb na Płaskowyżu Głubczyckim są lessy. Kolejnym zanieczyszczeniem jest zanieczyszczenie powierzchniowe lokalne, tzw. niska emisja pochodząca z gospodarstw indywidualnych, jak i użyteczności publicznej oraz zanieczyszczenia liniowe. Po stronie barier utrudniających poprawę jakości powietrza należy upatrywać brak rozwiązań prawnych, które w znaczący sposób zachęciłyby osoby fizyczne i przedsiębiorców do zmiany źródła ciepła, tj. poprzez dopłaty do zmiany sposobu ogrzewania na ekologiczne. Obecnie najbardziej przekonywującym argumentem do wymiany źródła ciepła są źródła finansowania i łatwy dostęp ich pozyskania. Ograniczone środki finansowe oraz zwiększenie obowiązków gminy powoduje, że środki budżetu gminy muszą w pierwszej kolejności pokrywać wydatki bieżące. Przykładem są tu środki z opłat i kar za korzystanie ze środowiska, gdzie rocznie zmniejszają się wpływy na zadania związane z ochroną środowiska.*

(dowód: akta kontroli, str. 262-263)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Obowiązki sprawozdawcze Burmistrza związane z realizacją POP z 2010 r. zostały określone w tabeli 32 - *Zakres kompetencji i zadań organów administracji w ramach realizacji programu ochrony powietrza*. Ujęte w tej tabeli zapisy zobowiązywały Burmistrza do przekazywania Marszałkowi Województwa, na koniec lutego za rok poprzedni, rocznych raportów o zmianach w zakresie układu komunikacyjnego, wykonywanych pomiarach ruchu na terenie miasta, zakresie ograniczenia niskiej emisji komunalno-bytowej oraz o realizacji POP w zakresie ograniczenia emisji komunikacyjnej. Za lata 2011-2013 żaden z ww. raportów rocznych nie został przekazany przez Burmistrza Głubczyc Marszałkowi Województwa. Ponadto pomimo wymogu określonego w POP z 2010 r. - *sprawozdania o wdrożonych działaniach na terenie strefy, w celu realizacji zadań wynikających z naprawczego programu ochrony powietrza, burmistrzowie miast powinni na bieżąco przekazywać do organu przyjmującego Program*. Również i takie sprawozdania nie były przekazywane. Burmistrz Głubczyc wyjaśnił, że nie przekazywał ww. raportów Marszałkowi Województwa oraz ww. sprawozdań Sejmikowi Województwa Opolskiego w obowiązującym terminie ponieważ nie było wytycznych dotyczących sporządzania takich raportów. Dodał ponadto, że organy sprawujące kontrolę nad wykonywaniem zadań nie kontrolowały tut. Organu, ani też nie prowadziły monitorów w powyższym zakresie.

(dowód: akta kontroli, str. 264-268)

Zdaniem NIK, zarówno brak wytycznych dotyczących sposobu sporządzania raportów, jak też pozostałe okoliczności wskazane w tym wyjaśnieniu, nie mogą usprawiedliwić zaniechania przez Burmistrza Głubczyc realizacji obowiązków sprawozdawczych ustalonych w POP z 2010 r.

2. Naczelnik Wydziału Komunalno-Inwestycyjnego Urzędu, któremu zostały przypisane zadania dotyczące ochrony środowiska, nie realizował w latach 2011-2014 (do maja) wynikających z pkt. 13.5 ppkt 5) POP z 2010 r. oraz Strategii rozwoju gminy, zadań w zakresie edukacji ekologicznej i reklamy w celu poprawy jakości powietrza. Według wyjaśnień ww. pracownika - brak działań edukacyjno-informacyjnych spowodowany był m.in. brakiem środków finansowych na ten cel oraz przeprowadzeniem w ostatnich latach w tym obszarze intensywnych kampanii medialnych w mediach ogólnopolskich i wojewódzkich.

(dowód: akta kontroli, str. 52, 269)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Urzędu w zbadanym zakresie.

3. Podejmowanie dodatkowych działań sprzyjających poprawie jakości powietrza

Opis stanu faktycznego

3.1. W Gminie nie przeprowadzono kompleksowej inwentaryzacji źródeł emisji powierzchniowej w celu ustalenia liczby wszystkich palenisk węglowych.

Dane dotyczące funkcjonujących w latach 2002-2013 kotłowni lokalnych i przemysłowych zawarte zostały w przygotowanym przez podmiot zewnętrzny opracowaniu *Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Miasta i Gminy Głubczyce* (z lutego 2001 r.). Dokument ten został przyjęty uchwałą Nr XXVIII/341/02 Rady Miejskiej z 25 kwietnia 2002 r. Aktualizacja tego projektu została dokonana w maju 2012 r., a jej przyjęcie przez Radę Miasta nastąpiło uchwałą Nr XXXII/248/12 z 20 grudnia 2012 r.

W powyższych dokumentach zinwentaryzowano i scharakteryzowano funkcjonujące kotłownie lokalne i przemysłowe (moc zainstalowana, rodzaj paliwa) o mocy powyżej 1 MWt (15 kotłowni) i poniżej 1 MWt (108 kotłowni). Posiadane informacje, pomimo braku inwentaryzacji indywidualnych palenisk węglowych w budynkach nie będących własnością Gminy²⁶, umożliwiały identyfikację przyczyn zanieczyszczenia powietrza oraz podejmowanie działań na rzecz poprawy jego stanu.

(dowód: akta kontroli, str. 270-300)

W obiektach komunalnych, tj. w budynkach użyteczności publicznej, lokalach mieszkalnych ze 100% udziałem Gminy i lokalach Gminy we wspólnotach mieszkaniowych stosowanymi źródłami ogrzewania były: węgiel, koks (kotłownie lokalne), gaz, energia elektryczna i olej. Na 76 budynków użyteczności publicznej (np. obiekty Urzędu, szkół, przedszkoli, świetlic wiejskich) w 2008 r. 23 nie posiadały żadnego ogrzewania²⁷, a w 2013 r. 21 (w dwóch budynkach zastosowano ogrzewanie elektryczne i z wykorzystaniem butli gazowej).

W 2013 r. w stosunku do 2008 r. o 7 zmniejszyła się liczba budynków opalanych węglem (z 34 do 27), o 8 zwiększyła się liczba budynków opalanych gazem (z 2 do 10) oraz o 2 ogrzewanych energią elektryczną (z 15 do 17 budynków). Zlikwidowano 1 kotłownię olejową, zastępując ją kotłownią gazową, a w Miejskim Ośrodku Kultury zmodernizowano instalację gazową (m.in. wymieniono piec).

(dowód: akta kontroli, str. 186-188a)

²⁶ Dane dotyczące kotłowni wykorzystywanych na potrzeby ogrzewania nieruchomości (lokalii) stanowiących własność Gminy, były w posiadaniu kontrolowanej jednostki.

²⁷ Budynki lub pomieszczenia (niewielkie) zlokalizowane na terenie wsi nie pełniące funkcji mieszkalnych: świetlice, szatnie sportowe, kaplice.

W przypadku 233 lokali mieszkalnych należących do zasobu mieszkaniowego Gminy, w porównaniu z rokiem 2008, w 2013 r. liczba mieszkań ogrzewanych węglem zmniejszyła się o 28 (z 213 na 185), natomiast o 20 zwiększyła się liczba lokali ogrzewanych gazem (z 20 na 40), a o 8 ogrzewanych energią elektryczną (z 0 do 8).

(dowód: akta kontroli, str.189-190)

W przypadku lokali mieszkalnych w budynkach wspólnot mieszkaniowych, w porównaniu z rokiem 2008, w 2013 r. zmniejszyła się liczba mieszkań ogrzewanych węglem o 32 (z 346 do 314) oraz opalanych mazutem o 19. Zwiększyła się liczba lokali ogrzewanych gazem o 49 (z 5 na 54) i ogrzewanych energią elektryczną o 2 (z 6 do 8).

(dowód: akta kontroli, str. 191-193)

3.2. Realizując działania dotyczące modernizacji obiektów komunalnych pod względem zastosowanych źródeł ciepła Gmina korzystała z dofinansowania zewnętrznego, tj. środków Unii Europejskiej oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Środki pochodzące z tych źródeł zostały wydatkowane na sfinansowanie kosztów robót budowlanych prowadzonych w obiektach Miejskiego Ośrodka Kultury, Szkoły Podstawowej nr 2 w Głubczycach, Urzędu Miejskiego oraz Zarządu Oświaty, Kultury i Sportu.

(dowód: akta kontroli, str. 194)

3.3. Gmina nie prowadziła innych działań na rzecz poprawy jakości powietrza poza określonymi w POP z 2010 r. Jak wyjaśnił Naczelnik Wydziału Komunalno-Inwestycyjnego, nie widział on takiej potrzeby i nie otrzymywał od nikogo (Rady Miejskiej, radnych, organizacji społecznych) żadnych sugestii działań w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli, str. 269)

3.4. W dniu 12 stycznia 2012 r., działająca z upoważnienia Miasta i Gminy Głubczyce UTEX Sp. z o.o. z Gliwic, zwróciła się do sąsiednich gmin (Baborów, Głogówek, Pawłowiczki, Branice, Kietrz) z propozycją nawiązania współpracy w zakresie zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe. W odpowiedzi na powyższe: Sekretarz Gminy Baborów poinformowała, że w chwili obecnej gmina ta nie jest w stanie ustosunkować się do zgłoszonej propozycji współpracy, Z-ca Burmistrza Gminy Głogówek poinformowała, że proponowana współpraca może mieć miejsce, ale przy udziale Zakładu Gazowniczego oraz w ramach działalności Zakładu Energetycznego w Opolu; Wójt Gminy Pawłowiczki zadeklarował wolę współpracy w zakresie zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, a Gminy Branice współpracę przy lokalizacji ferm wiatrowych na pograniczu gmin oraz małych elektrowni wodnych na rzece Troja. Przedstawiciel Gminy Kietrz nie odpowiedział na ww. propozycję. W ślad za złożonymi deklaracjami ww. gminy nie podjęły dalszych działań w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli, str. 333-337)

3.5. Współpraca Gminy z Marszałkiem Województwa dotyczyła opracowywania POP dla strefy głubczycko-prudnickiej (2010 r.) oraz opracowania POP dla strefy opolskiej (2013 r.), której częścią jest Miasto i Gmina Głubczyce. Zakres współpracy dotyczył opiniowania przez Gminę projektów POP oraz przedkładania przez Gminę propozycji zadań mających na celu poprawę jakości powietrza. Współpraca z WIOŚ dotyczyła lokalizacji na terenie Miasta Głubczyce manualnej stacji pomiaru zanieczyszczeń oraz rozliczeń finansowych związanych z jej funkcjonowaniem (m.in. Gmina w 2009 r. dofinansowywała koszty funkcjonowania stacji pomiaru zanieczyszczeń w kwocie 1 tys. zł.). Ponadto, Gmina wywiązywała się z obowiązku wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska do Marszałka Województwa i przedkładała do WIOŚ zbiorcze zestawienie informacji w zakresie korzystania ze środowiska oraz wysokości należnych opłat.

(dowód: akta kontroli, str. 338-340)

3.6. W latach 2008-2014 Gmina podejmowała działania w celu kształtowania polityki służącej ochronie jakości powietrza, gminnej spółki zajmującej się dostawą ciepła (Głubczyckie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Spółka z o.o.). O skuteczności działań w zakresie ograniczenia niskiej emisji świadczy istotne zmniejszenie w latach 2008-2013 liczby kotłowni opalanych węglem (na 10 kotłowni lokalnych zarządzanych przez ww.

Spółkę w 2008 r. 8 było opalanych węglem, a tylko po jednej olejem oraz gazem ziemnym, podczas gdy w 2013 r. 9 kotłowni opalano gazem ziemnym, a tylko 1 miałem węglowym).

(dowód: akta kontroli, str. 341)

3.7. W latach 2008-2014 Gmina nie podjęła współpracy z podmiotami komercyjnymi na rzecz poprawy jakości powietrza, ponieważ - jak wyjaśnił Naczelnik Wydziału Komunalno-Inwestycyjnego, na terenie Gminy nie ma takich podmiotów, których działania mogłyby istotnie wpłynąć na ograniczenie zanieczyszczenia powietrza.

(dowód: akta kontroli, str. 269)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 379 ust. 1 *Prawa ochrony środowiska* do zadań Burmistrza należy sprawowanie kontroli przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska w zakresie objętym właściwością tego organu, w tym w szczególności w zakresie spalania odpadów w piecach do ogrzewania budynków.

W latach 2008-2014 (do zakończenia kontroli) służby gminne, tj.: Wydział Komunalno-Inwestycyjny Urzędu, któremu przypisane były w Regulaminie organizacyjnym Urzędu zadania z zakresu ochrony środowiska, audytor wewnętrzny i Straż Miejska²⁸ nierzetelnie realizowały ten obowiązek, o czym świadczy ograniczona liczba przeprowadzonych kontroli. Jedyne kontrole w tym zakresie przeprowadziła Straż Miejska (łącznie 11 kontroli: 2 kontrole - w 2008 r.; 1 - w 2009 r.; 2 - w 2011 r.; i po 3 kontrole – w 2012 i 2013 r.), a ich przeprowadzenie spowodowane tylko zgłoszeniami mieszkańców. We wszystkich przypadkach niezbędne było udzielenie kontrolowanym pouczeń.

(dowód: akta kontroli, str. 301-332)

Naczelnik Wydziału Komunalno-Inwestycyjnego wyjaśnił, że przyczyną nieplanowania i nieprzeprowadzenia kontroli w ww. zakresie były ograniczone możliwości kadrowe Wydziału i szeroki, różnorodny zakres zadań i obowiązków pracownika Wydziału, któremu zostały przypisane zadania w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli, str. 269)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonej nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁹, wnosi o:

1. Zapewnienie rzetelnej realizacji obowiązków sprawozdawczych wynikających z obowiązującego dla Gminy Programu Ochrony Powietrza,
2. Rzetelną identyfikację potrzeb w zakresie prowadzenia kontroli przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska, w tym w szczególności dotyczących spalania odpadów w piecach do ogrzewania budynków, jak też podjęcie działań organizacyjnych zapewniających prawidłową realizację tego obowiązku.

²⁸ W całym okresie objętym kontrolą Straż Miejska liczyła 3 funkcjonariuszy (wraz z komendantem).

²⁹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm. Dalej: ustawa o NIK.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, dnia 29 maja 2014 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu

Kontroler
Edward Wrzeszcz
doradca ekonomiczny

.....
podpis

.....
podpis